

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.: Covid-19 oppdrag
Vår ref.: 21/32819-5
Saksbehandler: Ingebjørg Skrindo
Dato: 24.08.2021

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 511 – om forlenging av innreiserestriksjonslova

Oppsummering

- FHI og Helsedirektoratet er enige i at innreiserestriksjonene bør avvikles når det er smittevernfaglig forsvarlig. Tidspunktet for avvikling drøftes i andre oppdrag.
- FHI vurderer at når befolkningen er tilstrekkelig beskyttet av vaksinasjon, kan innreisetilakene trappes ned og det vil være mindre behov for å redusere antall innreisende. Smittevernfaglig vurderer FHI at det per i dag ikke er grunnlag for å opprettholde innreiserestriksjonene når befolkningen er tilstrekkelig beskyttet ved vaksinasjon.
- Helsedirektoratet anbefaler ut fra en helhetsvurdering at den midlertidige loven om innreiserestriksjoner og særskilte regler i utlendingsloven bør videreføres for å sikre hjemmelsgrunnlag for eventuelle fortsatte innreiserestriksjoner eller behov for nye innreiserestriksjoner etter 1. desember 2021.

Svaret på oppdraget er utarbeidet på grunnlag av faglige underlag fra Folkehelseinstituttet (FHI). Underlaget fra FHI finnes også som eget vedlegg.

Vennlig hilsen

Johan Georg Røstad Torgersen e.f.
direktør

Ingebjørg Skrindo
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:
FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd @fhi.no

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 511 – om forlenging av innreiserestriksjonslova

Oppsummering

- FHI og HelseDirektoratet er enige i at innreiserestriksjonene bør avvikles når det er smittevern­faglig forsvarlig. Tidspunktet for avvikling drøftes i andre oppdrag.
- FHI vurderer at når befolkningen er tilstrekkelig beskyttet av vaksinasjon, kan innreisetiltakene trappes ned og det vil være mindre behov for å redusere antall innreisende. Smittevern­faglig vurderer FHI at det per i dag ikke er grunnlag for å opprettholde innreiserestriksjonene når befolkningen er tilstrekkelig beskyttet ved vaksinasjon.
- HelseDirektoratet anbefaler ut fra en helhetsvurdering at den midlertidige loven om innreiserestriksjoner og særskilte regler i utlendingsloven bør videreføres for å sikre hjemmelsgrunnlag for eventuelle fortsatte innreiserestriksjoner eller behov for nye innreiserestriksjoner etter 1. desember 2021.

Svaret på oppdraget er utarbeidet på grunnlag av faglige underlag fra Folkehelseinstituttet (FHI). Underlaget fra FHI finnes også som eget vedlegg.

Oppdraget fra Helse- og omsorgsdepartementet

Oppdrag 511 til HelseDirektoratet og Folkehelseinstituttet om eventuelt behov for å forlenge den midlertidige loven om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen (innreiserestriksjonsloven) og særskilte regler i utlendingsloven

Bakgrunn

Innreiserestriksjoner

På grunn av covid-19-pandemien ble det 15. mars 2020 innført strenge begrensninger for utlendingers rett til innreise i Norge. Det ble gjort unntak for ulike grupper som anses å ha en særlig tilknytning til Norge eller et viktig formål med sitt besøk her. Innreiserestriksjonene er regulert i midlertidig lov om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen og tilhørende forskrift. Det er gjort en rekke endringer i regelverket bl.a. på bakgrunn av utviklingen i smittesituasjonen og etter hvert vaksinasjonsgraden, herunder en kraftig innstramming i januar 2021 og deretter gradvise oppmykninger.

I Prop. 5 L (2020-2021) Endringer i utlendingsloven og midlertidig lov om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen er det vist til at innreiserestriksjonene særlig tjener følgende formål:

- Begrense innreise av mulig smittede personer
- Hindre smittespredning gjennom å begrense mobilitet
- Hindre et stort antall innreisende som kan vanskeliggjøre effektiv gjennomføring av andre smitteverntiltak (karantenekrav, sosial distansering mv.)
- Motvirke at det oppstår kapasitetsmessige utfordringer i helsevesenet (særlig i mindre lokalsamfunn)
- Håndtere EUs anbefalinger til statene i EØS- og Schengen-samarbeidet

Innreiserestriksjonsloven gjaldt i utgangspunktet til 1. november 2020, men ble forlenget ved lovvedtak i oktober 2020 og mai 2021. Loven gjelder nå til 1. desember 2021. Begrunnelsen for forrige forlengelse fremgår av Prop. 117 L (2020-2021) Endringer i utlendingsloven og midlertidig lov om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen (forlengelse mv.), se særlig kapittel 6.3, og Innst. 422 L (2020-2021).

Departementet foreslo i proposisjonen å forlenge loven til 10. november 2021, men Stortinget satte opphørsdatoen til 1. desember 2021.

Departementets forrige forslag om forlengelse var hovedsakelig begrunnet med stor usikkerhet knyttet til varigheten av behovet for innreiserestriksjoner, og understøttet av anbefalinger fra Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet i svar på oppdrag 316 og 390. Departementet understreket i proposisjonen at det ikke var usannsynlig at ytterligere forlengelser ville bli nødvendige. Samtidig understreket departementet at innreiserestriksjonene vil avvikles så snart smittesituasjonen tilsier det, uavhengig av lovens opphørsdato.

Utlendingsloven kapittel 10 A

Utlendingsloven kapittel 10 a inneholder særskilte saksbehandlingsregler i Utlendingsnemnda for å avhjelpe konsekvensene av covid-19-pandemien (fjernmøter o.l.). Også dette kapitlet oppheves 1. desember 2021, jf. ovennevnte Prop. 117 L (2020-2021) og Innst. 422 L (2020-2021).

Formålet med reglene er å legge til rette for at UNE kan gjennomføre sin møtevirksomhet på en måte som er forenlig med de til enhver tid gjeldende smitteverntiltak i Norge. Reglene gir UNE mulighet til å avvikle nemndmøter ved bruk av fjernmøter og mer bruk av skriftlig saksbehandling i den utstrekning smittevern hensyn gjør det nødvendig.

Oppdrag

Helse- og omsorgsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet ber på ovennevnte bakgrunn om Helsedirektoratets og Folkehelseinstituttets smittevern faglige vurdering av om det er behov for å legge opp til å videreføre innreiserestriksjonsloven etter 1. desember 2021.

Dersom det er tilfellet, bes det om en vurdering av hvor lenge det er sannsynlig at det vil være et slikt behov. Det presiseres at innreiserestriksjonene vil avvikles tidligere enn lovens opphørsdato, dersom smittesituasjonen tilsier det.

Helse- og omsorgsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet ber tilsvarende om Helsedirektoratets og Folkehelseinstituttets smittevern faglige vurdering av om det er behov for å videreføre utlendingslovens kapittel 10 a etter 1. desember 2021.

I første omgang har departementet behov for en vurdering til utarbeidelse av et høringsnotat, som må sendes ut om relativt kort tid for å sikre en forsvarlig saksbehandling innenfor den tiden som står til rådighet. Vi tar sikte på å be om en oppdatert vurdering før et lovforslag eventuelt oversendes Stortinget i oktober/november.

Frist: tirsdag 24. august 2021 kl. 12.

Kontaktperson i Justis- og beredskapsdepartementet: Sigurd Bordvik (sigurd.bordvik@jd.dep.no, 97112349).

Kontaktperson i Helse- og omsorgsdepartementet: Atle Gøhtesen (atg@hod.dep.no)

Vi ber om at svar på oppdraget sendes Krisestab_NY@hod.dep.no med kopi til kontaktpersonene som angitt ovenfor.

Bakgrunn

Helsedirektoratet og FHI bes i oppdrag 511 om å gjøre en smittevern faglig vurdering av om det er behov for å forlenge den midlertidige loven om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen (Innreiserestriksjonsloven) og særskilte regler i utlendingsloven.

For å beskytte Norges befolkning mot for høyt smittetrykk gjennom pandemien, har god kontroll av importsmitte vært en forutsetning. Innreiserestriksjonsloven og særskilte regler i utlendingsloven har vært viktige for å sikre dette, se *Prop. 5 L (2020-2021)*. Nåværende regelverk gjelder til 1. desember. Det er behov for en ny gjennomgang av regelverket for å vurdere om det er behov for å forlenge dette etter 1. desember. Se for øvrig oppdragsteksten for ytterligere bakgrunnsinformasjon.

Andre relevante oppdrag

Oppdrag 316 Om behov for å forlenge midlertidige regler, herunder den midlertidige loven om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen

Oppdrag 390 Vurdering av behov for å forlenge midlertidig lov om innreiserestriksjoner mv.

Oppdrag 494 Gjenåpningen

Faglig underlag fra Folkehelseinstituttet

Oppsummering – foreløpig utkast 23.08.2021

- *Når befolkningen er tilstrekkelig beskyttet av vaksinasjon, kan vi trappe ned på innreisetiltakene og det vil være mindre behov for å redusere antall innreisende. Smittevern faglig er det per i dag ikke grunnlag for å opprettholde innreiserestriksjonene når befolkningen er tilstrekkelig beskyttet ved vaksinasjon.*
- *Blant personer som er 18 år og eldre er 88 % vaksinert med minst en vaksinedose, og av disse er 60 % vaksinert med to doser. I desember 2021 vil alle i Norge over 18 år som ønsker det, være fullvaksinerte.*
- *Innreiseforbud for utlendinger, som ellers ville ha hatt lovlig adgang til innreise etter utlendingsloven, er et inngripende tiltak som ikke er forholdsmessig hvis det ikke lenger er nødvendig for å trygge folkehelsen ved utbrudd av covid-19. Ved behov, for eksempel ved import av nye virusvarianter vaksinen ikke gir god beskyttelse mot, kan målrettede og mindre inngripende smittereduserende tiltak, som testing og karantene, brukes for å begrense spredning av importsmitte, uten at utlendinger forbys innreise til landet.*
- *Lovgrunnlaget var ment å være midlertidig og bør ikke videreføres lenger enn nødvendig. Dersom Midlertidig lov om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen skal videreføres etter 1.12, bør andre hensyn vektlegges.*

FHIs besvarelse er vedlagt i sin helhet.

Helsedirektoratets vurdering

Vedrørende spørsmålet om hvorvidt det bør legges opp til å videreføre innreiserestriksjonsloven etter 1. desember 2021

Innreiserestriksjonene har vært et viktig smitteverntiltak mot importsmitte under pandemien. Restriksjonene er hjemlet i midlertidig lov om innreiserestriksjoner av hensyn til folkehelsen. Loven er midlertidig, og har vært forlenget to ganger tidligere (i januar og mars 2021, jf. oppdrag 316 og 321). Innholdet i regelverket har vært endret flere ganger.

De tidligere forlengelsene av lovens varighet ble begrunnet med at det fortsatt var mange usikkerhetsmomenter knyttet til pandemiens utvikling, og at det ikke var mulig å forutsi situasjonen i tiden fremover.

Etter Helsedirektoratets vurdering gjør de samme hensynene seg gjeldende i dag. Vi ser nå en ny økning i antall smittede både i Norge og i resten av verden etter at det er gjort lettelsener i tiltak mot smittespredning. Hvorvidt

denne økningen vil føre til at innreiserestriksjonene foreslås opprettholdt lengre enn tidligere antatt, er foreløpig uavklart. Den videre håndteringen av pandemien drøftes i andre pågående oppdrag, spesielt i oppdrag 513 og 514.

Helsedirektoratet viser til FHIs vurdering av at når befolkningen er tilstrekkelig beskyttet av vaksinasjon, kan vi trappe ned på innreisetiltakene og det vil være mindre behov for å redusere antall innreisende. FHI viser til at smittevern faglig er det per i dag ikke grunnlag for å opprettholde innreiserestriksjonene når befolkningen er tilstrekkelig beskyttet ved vaksinasjon. FHI viser til at lovgrunnlaget var ment å være midlertidig og bør ikke videreføres lenger enn nødvendig. Dersom loven skal videreføres etter 1. desember 2021, mener FHI at andre hensyn bør vektlegges.

Helsedirektoratet legger i likhet med FHI til grunn at når befolkningen er tilstrekkelig beskyttet av vaksinasjon, kan vi trappe ned innreisetiltakene og det vil være mindre behov for å redusere antall innreisende. Helsedirektoratet mener likevel det av beredskapshensyn vil være behov for å ha et lovverk på plass som gir regjeringen mulighet til å innføre restriksjoner dersom det blir nødvendig.

Selv om man etter hvert har oppnådd god vaksinasjonsdekning i Norge, er det fortsatt usikkert hvordan smittesituasjonen vil bli fremover. Vi ser nå at smittesituasjonen i Norge og andre europeiske land er mer lik, men smittesituasjonen er svært uavklart i mange andre land. Vaksinasjonsdekningen er også varierende, noe som igjen øker sannsynligheten for ukontrollert smitte og derav økt sannsynlighet for nye virusmutanter som vaksinene eventuelt kan ha mindre effekt mot. Som følge av dette er det fortsatt behov for økt beredskap, og i denne forbindelse er det svært viktig å kunne sette inn tiltak raskt dersom situasjonen skulle endre seg.

På bakgrunn av dette vurderer Helsedirektoratet at regjeringen bør forberede et lovforslag for Stortinget som gir adgang til å ha eller innføre innreiserestriksjoner også etter 1. desember 2021. Beredskapshensyn tilsier fortsatt at myndighetene har behov for å ha *mulighet* til å kunne opprettholde og eventuelt innføre nye innreiserestriksjoner også etter desember 2021.

Innreiserestriksjoner ble først innført gjennom forskrift 15. mars 2020 nr. 293 om bortvisning mv. av utlendinger av hensyn til folkehelsen (bortvisningsforskriften). Denne forskriften ble fastsatt med hjemmel i smittevernloven § 7-12 som gir særskilt fullmakt til Kongen. Bruk av denne fullmakten innebærer at saken snarest mulig skal meddeles og eventuelt legges frem for Stortinget dersom de skal ha lenger varighet enn 30 dager. Vi viser til at Koronakommisjonen i NOU 2021: 6 peker på at regjeringens særlige fullmakt i smittevernloven § 7-12 har et uklart virkeområde. Kommisjonen anbefaler på sikt en revisjon av smittevernloven som bør inkludere en tydeliggjøring og begrensning av regjeringens fullmakt i § 7-12. Midlertidig lov om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen avløste smittevernloven som lovgrunnlag for innreiserestriksjoner. Helsedirektoratet mener det av beredskapshensyn er viktig å beholde et lovgrunnlag for å kunne begrense innreise for utlendinger når det er nødvendig å trykke folkehelsen. Helsedirektoratet anser det å benytte smittevernloven § 7-12 som grunnlag for eventuelle nye regler om innreiserestriksjoner bør unngås, i alle fall overfor tiltak som er kjente og som man har hatt behov for tidligere. Lovgrunnlag for innreiserestriksjoner bør derfor beholdes, for å kunne ha mulighet for å benytte innreiserestriksjoner dersom det er et nødvendig tiltak i pandemihåndteringen.

Helsedirektoratet viser til de tre scenariene som er beskrevet i *Langsiktig strategi for håndtering av covid-19-pandemien* og *Beredskapsplan for smitteverntiltak under covid-19-pandemien* (senest oppdatert 5. juli). Disse dokumentene understreker at det må planlegges for alle tre scenariene, både med tanke på nedjustering av tiltak når det er forsvarlig, og oppjustering av tiltak ved behov. I beskrivelsen av scenario 3 legges det til grunn at det vil være nødvendig med innreisetiltak. Helsedirektoratet mener derfor at regjeringen av beredskapshensyn bør legge til rette for at det er mulig å innføre innreiserestriksjoner dersom vi får en utvikling som gjør et slikt tiltak nødvendig.

Formålet med å videreføre innreiserestriksjonsloven vil således være å sikre *hjemmelsgrunnlag* for eventuelle fortsatte innreiserestriksjoner. Det er altså *muligheten* for å kunne opprettholde og gi nødvendige restriksjoner som ønskes videreført. Hvorvidt innreiserestriksjonene skal opprettholdes, og hvor inngripende eventuelle restriksjoner

til enhver tid skal være, er et annet spørsmål, og må vurderes fortløpende. Dette følger av lovens § 1, som fastsetter at restriksjoner bare kan gis hvis det er "nødvendig av for å trygge folkehelsen ved utbrudd av den allmennfarlige smittsomme sykdommen covid-19". Restriksjonene vil derfor kunne bli avvirket selv om loven videreføres. Det bemerkes også at loven gir hjemmel for å oppheve innreiserestriksjonene fullstendig gjennom unntak i forskriften, dersom innreiserestriksjoner ikke lenger er nødvendig for å trygge folkehelsen.

Hvilke tiltak som vurderes nødvendige på det nåværende tidspunkt vil bli vurdert konkret i oppdrag 514.

Helsedirektoratet mener det kan være nødvendig å ha lovverk som gir mulighet for å innføre innreiserestriksjoner så lenge pandemien pågår internasjonalt.

[Vedrørende spørsmålet om det er behov for å videreføre utlendingsloven kap. 10a etter 1. desember 2021](#)

Utlendingsloven kap. 10 a fastsetter midlertidige særskilte regler for Utlendingsnemndas saksbehandling. Formålet med reglene er å legge til rette for at nemndsmøter som ellers kunne blitt utsatt som følge av pandemien likevel kan gjennomføres. Reglene legger til rette for at UNE kan gjennomføre sin møtevirksomhet på en måte som er forenlig med de til enhver tid gjeldende smitteverntiltak i Norge, og gir mulighet til å avvikle nemndsmøter ved bruk av fjernmøter og mer bruk av skriftlig saksbehandling i den utstrekning smittevernhensyn gjør det nødvendig. De særskilte tiltakene kan kun anvendes når det er nødvendig, og det er ubetenkelig av hensyn til utlendingens rettsikkerhet, jf. § 79 a annet ledd.

Også dette regelverkets varighet har vært forlenget to ganger tidligere, og etter Helsedirektoratets vurdering taler de samme grunner som nevnt over for at også dette bør videreføres etter desember 2021. Det vises til usikkerhetsmomentene rundt den videre utviklingen av pandemien og behovet for et hensiktsmessig regelverk. Det bemerkes i denne sammenheng at man uten slike saksbehandlingsregler vil risikere store forsinkelser som følge av at saker ikke kan behandles. Hensynet til rettsikkerhet anses ivaretatt gjennom kravet i § 79a annet ledd om at reglene bare kan benyttes i den utstrekning smittevernhensyn gjør det nødvendig og ubetenkelig. Helsedirektoratet legger til grunn at unntakene kun benyttes der smitteverntiltak er til hinder for vanlig møtevirksomhet.

Helsedirektoratets konklusjon og anbefaling

Helsedirektoratet anbefaler ut fra en helhetsvurdering med særlig vekt på beredskapshensyn at den midlertidige loven om innreiserestriksjoner bør videreføres for å sikre hjemmelsgrunnlag for eventuelle fortsatte innreiserestriksjoner eller behov for nye innreiserestriksjoner etter 1. desember 2021.

Helsedirektoratet anbefaler også av beredskapshensyn at de særskilte reglene i utlendingsloven videreføres.

Vedlegg

FHI sitt underlag er vedlagt i sin helhet

Oppdrag fra HOD nr. 511

24. August 2021

Oppdrag 511 til Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet om eventuelt behov for å forlenge den midlertidige loven om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen (innreiserestriksjonsloven) og særskilte regler i utlendingsloven

Bakgrunn

Innreiserestriksjoner

På grunn av covid-19-pandemien ble det 15. mars 2020 innført strenge begrensninger for utlendingers rett til innreise i Norge. Det ble gjort unntak for ulike grupper som anses å ha en særlig tilknytning til Norge eller et viktig formål med sitt besøk her. Innreiserestriksjonene er regulert i midlertidig lov om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen og tilhørende forskrift. Det er gjort en rekke endringer i regelverket bl.a. på bakgrunn av utviklingen i smittesituasjonen og etter hvert vaksinasjonsgraden, herunder en kraftig innstramming i januar 2021 og deretter gradvise oppmykninger.

I Prop. 5 L (2020-2021) Endringer i utlendingsloven og midlertidig lov om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen er det vist til at innreiserestriksjonene særlig tjener følgende formål:

- Begrense innreise av mulig smittede personer
- Hindre smittespredning gjennom å begrense mobilitet
- Hindre et stort antall innreisende som kan vanskeliggjøre effektiv gjennomføring av andre smitteverntiltak (karantenekrav, sosial distansering mv.)
- Motvirke at det oppstår kapasitetsmessige utfordringer i helsevesenet (særlig i mindre lokalsamfunn)
- Håndtere EUs anbefalinger til statene i EØS- og Schengen-samarbeidet

Innreiserestriksjonsloven gjaldt i utgangspunktet til 1. november 2020, men ble forlenget ved lovvedtak i oktober 2020 og mai 2021. Loven gjelder nå til 1. desember 2021. Begrunnelsen for forrige forlengelse fremgår av Prop. 117 L (2020-2021) Endringer i utlendingsloven og midlertidig lov om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen (forlengelse mv.), se særlig kapittel 6.3, og Innst. 422 L (2020-2021). Departementet foreslo i proposisjonen å forlenge loven til 10. november 2021, men Stortinget satte opphørsdatoen til 1. desember 2021.

Departementets forrige forslag om forlengelse var hovedsakelig begrunnet med stor usikkerhet knyttet til varigheten av behovet for innreiserestriksjoner, og understøttet av anbefalinger fra Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet i svar på oppdrag 316 og 390. Departementet understreket i proposisjonen at det ikke var usannsynlig at ytterligere forlengelser ville bli nødvendige. Samtidig understreket departementet at innreiserestriksjonene vil avvikles så snart smittesituasjonen tilsier det, uavhengig av lovens opphørsdato.

Utlendingsloven kapittel 10 A

Utlendingsloven kapittel 10 a inneholder særskilte saksbehandlingsregler i Utlendingsnemnda for å avhjelpe konsekvensene av covid-19-pandemien (fjernmøter o.l.). Også dette kapitlet oppheves 1. desember 2021, jf. ovennevnte Prop. 117 L (2020-2021) og Innst. 422 L (2020-2021).

Formålet med reglene er å legge til rette for at UNE kan gjennomføre sin møtevirksomhet på en måte som er forenlig med de til enhver tid gjeldende smitteverntiltak i Norge. Reglene gir UNE mulighet til å avvikle nemndmøter ved bruk av fjernmøter og mer bruk av skriftlig saksbehandling i den utstrekning smittevern hensyn gjør det nødvendig.

Oppdrag

Helse- og omsorgsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet ber på ovennevnte bakgrunn om Helsedirektoratets og Folkehelseinstituttets smittevern faglige vurdering av om det er behov for å legge opp til å videreføre innreiserestriksjonsloven etter 1. desember 2021.

Dersom det er tilfellet, bes det om en vurdering av hvor lenge det er sannsynlig at det vil være et slikt behov. Det presiseres at innreiserestriksjonene vil avvikles tidligere enn lovens opphørsdato, dersom smittesituasjonen tilsier det.

Helse- og omsorgsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet ber tilsvarende om Helsedirektoratets og Folkehelseinstituttets smittevern faglige vurdering av om det er behov for å videreføre utlendingslovens kapittel 10 a etter 1. desember 2021.

I første omgang har departementet behov for en vurdering til utarbeidelse av et høringsnotat, som må sendes ut om relativt kort tid for å sikre en forsvarlig saksbehandling innenfor den tiden som står til rådighet. Vi tar sikte på å be om en oppdatert vurdering før et lovforslag eventuelt oversendes Stortinget i oktober/november.

Frist: tirsdag 24. august 2021 kl. 12.

Kontaktperson i Justis- og beredskapsdepartementet: Sigurd Bordvik (sigurd.bordvik@jd.dep.no, 97112349).

Kontaktperson i Helse- og omsorgsdepartementet: Atle Gøhtesen (atg@hod.dep.no)

Vi ber om at svar på oppdraget sendes Krisestab_NY@hod.dep.no med kopi til kontaktpersonene som angitt ovenfor.

Oppsummering

- Når befolkningen er tilstrekkelig beskyttet av vaksinasjon, kan vi trappe ned på innreisetiltakene og det vil være mindre behov for å redusere antall innreisende. Smittevern faglig er det per i dag ikke grunnlag for å opprettholde innreiserestriksjonene når befolkningen er tilstrekkelig beskyttet ved vaksinasjon.
- Blant personer som er 18 år og eldre er 88 % vaksinert med minst en vaksinedose, og av disse er 60 % vaksinert med to doser. I desember 2021 vil alle i Norge over 18 år som ønsker det, være fullvaksinerte.
- Innreiseforbud for utlendinger, som ellers ville ha hatt lovlig adgang til innreise etter utlendingsloven, er et inngripende tiltak som ikke er forholdsmessig hvis det ikke lenger er nødvendig for å trygge folkehelsen ved utbrudd av covid-19. Ved behov, for eksempel ved import av nye virusvarianter vaksinen ikke gir god beskyttelse mot, kan målrettede og mindre inngripende smittereduserende tiltak, som testing og karantene, brukes for å begrense spredning av importsmitte, uten at utlendinger forbys innreise til landet.
- Lovgrunnlaget var ment å være midlertidig og bør ikke videreføres lenger enn nødvendig. Dersom *Midlertidig lov om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen* skal videreføres etter 1.12, bør andre hensyn vektlegges.

Folkehelseinstituttets vurdering

FHI har i tidligere oppdragsbesvarelser pekt på at de smittereduserende tiltakene som testing og karantenering vil holde spredning av importsmitte nede. Kapasitetsmangel for innreisetiltakene har vært en utfordring. Innreiserestriksjoner har redusert antall innreisende og bidratt til at det har vært mulig å gjennomføre innreisetiltakene.

I oppdrag 390, som ble oversendt Helse- og omsorgsdepartementet 11.mars 2021, opprettholdt FHI anbefalingen fra oppdrag 316 om å forlenge *Midlertidig lov om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen* ut 2021. Bakgrunnen for vurderingen i mars var de mange usikkerhetsmomentene knyttet til pandemiens utvikling. FHI anbefalte også en gradvis opphevelse av innreiserestriksjonene før loven til slutt kunne oppheves i sin helhet.

Situasjonen ultimo august 2021 er en ganske annen enn situasjonen var medio mars 2021 (da oppdrag 390 ble besvart) Dekningsgraden av koronavaksinering i Norge er god. Blant personer som er 18 år og eldre er 88 % vaksinert med minst en vaksinedose, og av disse er 60 % vaksinert med to doser. I god tid før 1.desember vil alle voksne som ønsker det, kunne være fullvaksinert. En beskyttet befolkning vil være godt rustet til å håndtere innreisende fra andre land. Smittevern faglig er det per ikke grunnlag for å opprettholde innreiserestriksjonene når befolkningen er tilstrekkelig beskyttet ved vaksinasjon. Dersom innreiserestriksjonsloven skal videreføres etter 1.12, bør andre hensyn vektlegges.

Strengt innreiserestriksjoner har størst effekt når det er stor forskjell på smittepresset i avreise- og ankomstland. Norge har hatt en gunstigere smittesituasjon enn mange andre land under hele pandemien. Så lenge dette fortsetter, er det risiko for import av smitte til Norge ved reising. Samtidig er spredningspotensialet betydelig mindre i en beskyttet befolkning, og konsekvensene mindre alvorlige. Det er også mulig, hvis det for eksempel dukker opp en ny virusvariant vaksinen

ikke gir god beskyttelse mot, å bruke målrettede, effektive og mindre inngripende smittereduserende tiltak, som testing og karantene, for å begrense spredning av eventuell importsmitte, uten å ha lovfestet innreisenekt for utlendinger. Dette er i tråd med prinsippet om minst mulig inngripende tiltak som er tilstrekkelig for å nå formålet. FHI har derfor i flere tidligere oppdrag anbefalt at innreiserestriksjonene lempes gradvis over tid.

I den grad Utlendingsloven kapittel 10 a inneholder særskilte saksbehandlingsregler i Utlendingsnemnda som begrenses av *Midlertidig lov om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen*, og eller andre smittevernfaglige føringer, som ikke lenger er gyldig i nasjonalt lovverk f.o.m 1.desember, er det per i dag ikke smittevernfaglig grunnlag for å videreføre utlendingslovens kapittel 10 a etter 1. desember 2021.

Vurdering av sosiale konsekvenser

Formålet med loven er å begrense retten til innreise for utlendinger som ellers vil ha lovlig adgang til innreise etter utlendingsloven, når det er nødvendig for å trygge folkehelsen ved utbrudd av den allmennfarlige, smittsomme sykdommen covid-19. Loven gjelder ikke for norske statsborgere eller statsborgere fra et annet nordisk land som er bosatt i Norge. Konsekvensen er at utlendinger som ikke kan vise til norsk statsborgerskap eller nordisk statsborgerskap og bostedsadresse i Norge, nektes innreise. Dette justerer ned antallet innreisende som skal følges opp, men det er ikke et målrettet tiltak. Flere grupper av reisende er gitt unntak fra innreiserestriksjonene, etter loven trådte i kraft, mens andre grupper ikke har fått unntak. Mange påvirkes direkte og indirekte av lovforbudet mot innreise; både reisende som nektes innreise, og turistnæring, arbeidsplasser og privatpersoner i Norge.

Merknad

FHI ber om at vurderingen i sin helhet, inklusiv grafisk utforming, legges ved i det endelige svaret til HOD.